

Vmbo tl

Luxemburg, postzegels en voetbal

Frank Wesdijk doceert op het VAVO Lyceum van het ROC van Twente in Enschede, **Daan van Leeuwen** doceert op het VAVO college van MBO Rijnland in Zoetermeer.

Ruim 23.000 leerlingen maakten op 16 mei het centraal examen vmbo tl geschiedenis, dat dit keer in een nieuw jasje was gestoken. Er werd in aangescherpte stijl geëxamineerd. Er waren accentverschillen te zien, er was aandacht besteed aan een heldere opbouw en het werd afgebakend door de verschillende thema's en 'door de tijd heen', zoals we dat kennen van havo en vwo. Het maakte het examen overzichtelijker.

Het examen was op het eerste gezicht een examen op niveau. Makkelijke en moeilijke vragen wisselden elkaar af en de vooraf aangekondigde nieuwe begrippen en accentverschillen waren in voldoende mate in het examen opgenomen.

Het eerste thema, waarin de democratisering van Nederland (1848-1914) in historisch perspectief met het oog op staatsinrichting werd getoetst, sloot passend af met een vraag over hoe verschillende groepen politiek emancipeerden. Het sterke aan de vraag was dat je een keuze had voor welke groep je dit wilde beargumenteren. Zouden de arbeiders, confessionelen of vrouwen het meest tevreden zijn over hun emancipatie tussen 1900 en 1920?

Niet elke vraag binnen dit thema kwam even goed uit de verf. Neem bijvoorbeeld het eerste toegevoegde accentverschil nieuwe stijl: de Luxemburgse kwestie in vraag 2. De Luxemburgse kwestie (1866-1867) leent zich uitstekend om de toenemende macht van het parlement ten opzichte van de koning te illustreren. De examenmakers kwamen nu met

een gekunstelde volgordevraag van het conflict zelf die vooral tot verwarring bij de leerling en gefronste wenkbrauwen bij de docent leidde.

Dergelijke detailvragen waarin het achterliggende doel van de examenmakers moeilijk te achterhalen valt, komen helaas nog een paar keer in dit examen voor. De meeste vraagtekens zullen bij de postzegelvraag gezet worden. In bron 10, behorend bij vraag 20 en 21, is een Duitse herdenkingspostzegel uit 1935 te zien waarop een soldaat met een nazivlag staat. De zegel draagt de titel 'herdenk 9 november 1923' waarmee de leerling moet achterhalen wat hier precies wordt herdacht. De specifieke kennis van alleen een datum, waarin er een link gelegd moet worden met de (mislukte) coupepoging, is in de syllabus en in onze methodes slechts een voetnoot, nog te klein voor een postzegel.

Vreemde eend in de bijt is vraag 40. Vanuit het niets wordt de leerling gevraagd een economisch argument te geven voor of tegen het Nederlandse lidmaatschap van de EU. Het is een prachtige vraag voor Maatschappijkunde, maar hier lijkt het een vreemde paginavuller. De laatste vraag, op dezelfde pagina, was prima in orde, maar wel omgeven met een lichte wolk van ironie. Het ging over een aantal gebeurtenissen uit de Nederlandse voetbalgeschiedenis die in de goede volgorde moest worden gezet. Met het wereldkampioenschap voetbal voor de deur een betekenisvolle en actuele vraag. Een leerling merkte na afloop terecht op: 'Misschien is deze vraag bedoeld om mensen bij te brengen dat vroeger het Nederlands voetbal wat meer voorstelde?' Concluderend is het examen over het algemeen goed afgewogen. Af en toe lastige detailvragen waarin er snel zichtbaar wordt hoeveel kennis de leerlingen hebben. Het correctiemodel biedt veel ruimte voor interpretatie en is niet tot op de millimeter dichtgetimmerd. Ik verheug me al op de interpretatiediscussies met mijn tweede corrector.

Boven: Bron 20. Is deze Nederlandse poster uit 1952 nu voor of tegen het communisme? En wat is de boodschap? **Hiernaast: Bron 10.** Alleen de datum van 9 november 1923 geeft aan dat je moet denken aan de (deel) staatsgreep van Hitler. Geen verdere verwijzing naar een jonge Führer of zijn putsch.